

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének H-JÉ-II-1339/2012. számú felügyeleti intézkedést tartalmazó határozata az Generali- Providencia Biztosító Zrt. számára

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (székhely: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) (Felügyelet) képviselőjében a **Generali-Providencia Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársasággal** szemben (székhely: 1066 Budapest, Teréz krt. 42-44.) (Biztosító) az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozom.

Kötelezem a Biztosítót, hogy 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – hirdessen meg olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifát, amely valamennyi egyedi szerződés bonus-malus osztály szerinti alapidóját a bonus-malus rendszerre vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban határozza meg.

A Felügyelet eljárása során eljárási költség nem merült fel.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított 30 napon belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Bíróságtól keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a Felügyeletnél kell 3 példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben vagy az alperes közigazgatási szerv kereseti ellenkérelmének kézhezvételétől számított 8 napon belül írásban kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I. A FOLYAMATOS FELÜGYELÉS CÉLJA ÉS ESZKÖZRENDSZERE

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (Psztv.) 1. § (3) bekezdésének értelmében a Felügyelet tevékenységének célja a pénzügyi közvetítőrendszer stabil, zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítása, annak részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítése, a tulajdonosok gondos joggyakorlásának folyamatos felügyelete, a nemkívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása.

A Psztv. 7. § d) és e) pontjai alapján a Felügyelet feladatai közé tartozik a Biztosító működésére és tevékenységére vonatkozó, a feladatkörébe tartozó jogszabályi rendelkezések betartásának, továbbá a Felügyelet által hozott határozatok végrehajtásának ellenőrzése, illetve folyamatos vizsgálata, valamint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – eljárás az

előbbieik megsértése esetén, és ennek során intézkedések alkalmazása, kivételes intézkedések alkalmazása, bírság kiszabása.

A Psztv. 38. § (1)-(2) és (4) bekezdései alapján a Felügyelet folyamatos felügyeletet gyakorol a Biztosító felett. A folyamatos felügyelet – többek között – a hivatalosan ismert tények ellenőrzésével és elemzésével valósul meg. A Felügyelet a Biztosító folyamatos felügyelete keretében ellenőrizte a Biztosító által 2012. október 30-án a Magyar Hírlap, illetve a Napi Gazdaság országos napilapokban meghirdetett 2013. január 1-től az egyedi és a flottára kötött szerződések vonatkozásában alkalmazandó kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifáját.

II. TÉNYÁLLÁS, JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET ÉS A TÉNYÁLLÁS MINŐSÍTÉSE

II.1 Tényállás

A Felügyelet megállapította, hogy a Biztosító 2013. január 1-től alkalmazandó díjtarifájának egyedi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésekre vonatkozó része szerint az egyedi szerződés éves díját az alapidj, a bonus-malus díjfaktor, valamint a díjtarifában meghatározott további korrekciós tényezők szorzata képezi.

A díjtarifa szerint „[a]bban az esetben, amennyiben a biztosítandó gépjármű üzemben tartója a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., (MNV Zrt.) vagy annak tulajdonosi és/vagy vagyonkezelői jogkörébe tartozó más gazdálkodó szervezet, és az egy szerződő által biztosítani kívánt gépjárművek száma nem éri el az ötöt, úgy az adott gépjárműre vonatkozó egyedi, határozatlan idejű biztosítási szerződés szerződője ezen egyedi szerződés tekintetében jogosult a határozatlan idejű flotta szerződések vonatkozásában az MNV Zrt. tekintetében közzétett, – az üzemben tartó személyétől függően alkalmazandó – MNV I, vagy MNV II oszlopokban meghatározott díj alkalmazására. Ezen szerződők esetében a bonus-malus díjfaktor minden esetben 1 (egy).

Abban az esetben, amennyiben a biztosítandó gépjármű üzemben tartója a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság (MFB Zrt.), vagy annak tulajdonosi jogkörébe tartozó más gazdálkodó szervezet vagy olyan részben vagy egészben a Magyar Állam tulajdonába tartozó gazdálkodó szervezet, melyben fennálló állami tulajdonú részesedés tekintetében a tulajdonos jogait az MFB Zrt. gyakorolja és az egy szerződő által biztosítani kívánt gépjárművek száma nem éri el az ötöt, úgy az adott gépjárműre vonatkozó egyedi, határozatlan idejű biztosítási szerződés szerződője ezen egyedi szerződés tekintetében jogosult a határozatlan idejű flottaszerződések vonatkozásában az MFB Zrt. tekintetében közzétett MFB oszlopban meghatározott díj alkalmazására. Ezen szerződők esetében a bonus-malus díjfaktor minden esetben 1 (egy).”

A Biztosító 2013. január 1-től alkalmazandó díjtarifája alapján a Biztosító az „OT” rendszámmal rendelkező gépjárművekre vonatkozó egyedi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésekre külön tarifát hirdetett meg. A külön tarifának a díj kiszámításának folyamatára vonatkozó rendelkezései szerint az „OT” rendszámmal rendelkező gépjárművek egyedi szerződéseinek éves díját az éves alapidj és a bonus-malus díjfaktor szorzata képezi. A díjtarifa „BONUS-MALUS díjfaktor tábla OT járművek esetén” elnevezésű táblázata szerint az OT rendszámmal rendelkező gépjárművekre kötött egyedi szerződések bonus-malus díjfaktora minden bonus-malus osztályban 1 (egy).

II.2 Jogszabályi környezet

A kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény (**Gfbt.**) 3. § 5. pontja szerint a díjtartifa a külön rendeletben meghatározott gépjármű-kategóriánként, és – a flotta kivételével – bonus-malus osztályonként, egy meghatározott naptári évre vonatkozóan a biztosító által megállapított alapdíjak és a díj meghatározásánál alkalmazható valamennyi korrekciós tényező összessége.

A Gfbt. 23. § (1)-(4) bekezdései és a Gfbt. 62/A. § (1) bekezdésének átmeneti rendelkezése az egyedi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésekre vonatkozó díjtartifával kapcsolatban az alábbiak szerint rendelkeznek: A biztosító a díjat minden egyedi szerződés vonatkozásában a meghirdetett díjtartifa alapján alakítja ki és azt az adott biztosítási időszak alatt – a bonus-malus rendszerre vonatkozó külön rendeletben meghatározottak kivételével – nem változtatja meg. A biztosítási időszakra, valamint a határozott tartamú szerződésre az időszak, illetve a tartam kezdőnapján érvényben lévő díjtartifát kell alkalmazni. A biztosító köteles minden egyedi szerződés vonatkozásában az előbb meghatározottak szerint és 2013. január 1-től alkalmazandó díjtartifáját 2012. október 30-ig legalább két országos napilapban és a honlapján meghirdetni. A biztosító a meghirdetett díjtartifáját nem változtathatja meg.

A Gfbt.-nek a bonus-malus rendszerre vonatkozó 25. § (1) és (2) bekezdései szerint az üzemben tartó a kármentes időszakhoz igazodó díjkezdvezményre (bonus) jogosult, illetve az okozott és a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodó díjtöbblet (malus) fizetésére köteles. A biztosítók külön rendeletben meghatározottak szerint kötelesek a kártörténeti adatokat felhasználni, a kártörténeti adatokon alapuló bonus-malus rendszert működtetni, továbbá a kártörténeti igazolásokat kiadni.

A bonus-malus rendszer, az abba való besorolás, illetve a kártörténeti igazolások kiadásának szabályairól szóló 21/2011. (VI. 10.) NGM rendelet (**Rendelet**) alapján a bonus-malus rendszer összesen tizenöt – egy alap (A00), 10 bonus (B01-B10), valamint négy malus (M01-M4) – osztályból áll. A Rendelet 2. § (3) bekezdése értelmében a biztosító az egyedi szerződéseket díjmegállapítás céljából az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam kártörténeti adatai alapján a Rendelet 1. mellékletében meghatározott módon a bonus-malus osztály valamelyikéhez hozzárendeli (besorolás).

A Rendelet 4. § (3) bekezdése szerint a besorolás a következő biztosítási időszakban egy osztályt emelkedik, ha a szerződéssel érintett gépjármű az új biztosítási időszakot közvetlenül megelőző biztosítási időszak és az új biztosítási időszak kezdő napjai közötti időtartam során legalább 270 napig biztosítási fedezettel rendelkezett és ebben az időtartamban az üzemben tartónak az érintett gépjármű vonatkozásában – a károkozás időpontjától függetlenül – kártérítési kötelezettsége (az első kárkifizetés vagy a biztosítóval szemben hozott jogerős ítélet dátuma) nem vált ismertté. A Rendelet 1. számú melléklete szerint a besorolás személygépkocsik és motorkerékpárok esetében a következő biztosítási időszakban a megelőző időszakban ismertté vált káronként két osztályt romlik, illetve négy vagy több ismertté vált kár esetében a szerződést a legrosszabb, az M04 osztályhoz kell hozzárendelni. Autóbuszok, tehergépkocsik, vontatók és mezőgazdasági vontatók esetében a besorolás ismertté vált káronként egy osztályt romlik, illetve négy vagy több ismertté vált kár esetében a szerződést a Rendelet 1. számú mellékletében meghatározott osztályhoz kell hozzárendelni.

II.3 A tényállás minősítése

A Gfbt. idézett 3. § 5. pontja alapján a biztosítóknak a díjtarifájukban az egyedi kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződések alapdíját bonus-malus osztályonként kell megállapítaniuk. A Gfbt. 25. § (1) bekezdése pedig rögzíti, hogy az üzemben tartó a kármentes időszak hosszához, illetve az okozott és a biztosító teljesítési kötelezettségét kiváltó káresemények számához igazodóan, azaz a bonus-malus besorolásától függően díjkedvezményre jogosult, illetve díjtöbblet fizetésére köteles. Az előbbiekből következik, hogy a díjtarifában egy bonus-malus osztályhoz tartozó alapdíjnak alacsonyabbnak kell lennie, mint bármely más hátrányosabb osztályhoz tartozó alapdíjnak. Ellenkező esetben az üzemben tartó nem részesül a kármentes időszak hosszához igazodó díjkedvezményben, illetve nem válik kötelessé az okozott károk számától függő díjtöbblet fizetésére.

A jogalkotó által kialakított bonus-malus rendszer nem vitatható célja ugyanis, hogy a kármentességet az elért bonus-fokozatnak megfelelő díjkedvezménnyel jutalmazza, míg a károkozást – a káresemények számától függően – a bonus-malus besorolásban elért fokozat elvesztésével és így az alkalmazandó szorzó emelésével szankcionálja. A Felügyelet értelmezésében ugyanis a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás rendszeréhez kapcsolódó és nem mellőzhetően figyelembe veendő bonus-malus rendszer, illetőleg bármely, jogszabály által kötelezően figyelembe veendőnek minősített, kártörténetet értékelő rendszer mint sajátos jogpolitikai eszköz alapvető funkciója a közúti közlekedés rendjének, mint a jelen kor egyik vitathatatlanul kiemelkedő társadalmi érdekének fenntartása, erősítése a közúti közlekedésben részt vevő szereplők anyagi érdekeltiségének megteremtésén és motivációján keresztül. Ezt a jogalkotói célt a Felügyelet olyan kiemelkedő jelentőségüként értelmezi, amely túlmutat az egyes biztosítók saját üzletpolitikai megfontolásain, így a saját üzletpolitikai szándékok semmilyen módon nem írhatják felül, nem semlegesíthetik ezen jogpolitikai célok érvényesülését, mivel ennek megengedése közvetett módon a közúti közlekedés szereplőinek a – még a gondatlan – károkozást elkerülő magatartásra, a lehető legkörültekintőbb gépjárművezetésre irányuló motivációit lehet képes gyengíteni.

A Biztosító által meghirdetett, 2013. január 1-től az egyedi szerződésekre alkalmazandó díjtarifában viszont a jelen határozat II.1 pontjában megjelölt egyedi szerződések esetében a szerződések bonus-malus díjfaktor minden esetben egy, azaz az ebbe a körbe tartozó egyedi szerződések alapdíja nem függ a szerződés bonus-malus besorolásától. A Biztosító így ezen egyedi szerződések esetében nem nyújt a kármentes időszak hosszához fűződő díjkedvezményt, illetve az üzemben tartó nem válik kötelessé az okozott károk számától függő díjtöbblet fizetésére, amivel a fent kifejtettekre tekintettel megsérti a Gfbt. 25. § (1) bekezdését.

III. A FELÜGYELET ÁLTAL ALKALMAZOTT INTÉZKEDÉS

A Psztv. 38. § (5) bekezdése szerint a Felügyeletnek az általa hivatalosan ismert tények alapján megállapított jogszabálysértés esetén lehetősége van intézkedést közvetlenül alkalmazni. A Psztv. 61. § (1) bekezdése alapján, ha a Felügyelet az általa hivatalosan ismert tények alapján megállapítja a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvényben (a továbbiakban: Bit.), a Gfbt.-ben foglaltak megszegését, megkerülését, elmulasztását vagy késedelmes teljesítését – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a Bit-ben meghatározott, az adott tevékenységre vonatkozó törvény szerinti intézkedést, kivételes intézkedést alkalmazza. A Bit. 195. § (1) bekezdés a) pontja alapján a Felügyelet a biztosító kötelezettségének teljesítése, az ügyfelek érdekeinek megóvása, valamint annak érdekében, hogy a biztosítási tevékenység a Bit-nek, illetve ezen tevékenységre vonatkozó más

jogszabályoknak és a Felügyelet határozatainak megfelelően, a Bit-ben, a biztosítási tevékenységre vonatkozó más jogszabályban, továbbá a felügyeleti határozatokban meghatározott feltételeknek való megfelelésre – határidő kitűzésével – kötelezhet.

Figyelemmel arra, hogy a Gfbt. 2013. január 1-től módosuló 23. § (3) bekezdése alapján a Biztosítónak ezen időponttól legalább hatvan napos hatályba lépési idő mellett lehetősége nyílik új díjtarifa meghirdetésére, a fentiek szerinti tényállás és jogszabályi felhatalmazások alapján a Biztosítót a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint a Felügyelet arra kötelezte, hogy 2013. január 2-án – a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási díjtarifa meghirdetésére ezen időpontban hatályos jogszabályi rendelkezésekkel összhangban, az ekkor megengedett lehető leghamarabbi hatálybalépési időponttal – hirdessen meg olyan kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjtarifát, amely valamennyi egyedi szerződés bonus-malus osztály szerinti alapdíját a bonus-malus rendszerre vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban határozza meg.

A Felügyelet az intézkedés alkalmazása során a Pszvtv. 61. § (4) bekezdésében meghatározott körülmények közül az a)-c) pontok alapul vételével tekintettel volt a szabály megsértésének, illetőleg a hiányosságnak a súlyosságára, a cselekménynek a biztonságos működésre, illetve a Biztosító ügyfeleire gyakorolt hatására. A Felügyelet a Pszvtv. 61. § (4) bekezdése szerinti mérlegelési jogkörben úgy ítélte meg, hogy a Biztosító által elkövetett jogsértés a kötelezés intézkedés alkalmazásával reparálható. A Felügyelet megítélése szerint a feltárt jogsértés a megfelelő reparálásuk esetén nem hordoznak olyan rendszerbeli kockázatot, amely jelentősen veszélyeztetné a Biztosító, illetve a biztosítási piac biztonságos működését. Ezek alapján a kötelezés alkalmazását a Felügyelet elegendőnek látta azon jogalkalmazói cél eléréséhez, hogy a Biztosítót a jövőben visszatartsa a hasonló típusú jogsértések megvalósításától, továbbá ösztönözze a Biztosítót a jogszabálysértést megvalósító körülményei megváltoztatására.

A határozat a már hivatkozott jogszabályhelyeken, továbbá a Ket. 71. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A határozatot a Felügyeletnek a Pszvtv. 4. § (1) bekezdésének i) pontjában biztosított hatáskörében eljárva hoztam meg.

A határozatot a Felügyelet a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, a Pszvtv. 4. § (1) bekezdése a)-r) pontjában, valamint a 64. § - 73. §-aiban, valamint az Fttv. 10. § (2)-(4) bekezdéseiben biztosított hatáskörében eljárva hozta meg.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, 109. § (1) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 326. § (7) bekezdésén, a 327. § (1)-(2) bekezdésein, a 330. § (2) bekezdésén, a 332. § (2a) bekezdésén és a 338. § (1)-(3) bekezdésein alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napjával jogerős.

Budapest, 2012. november 10.

**Dr. Szász Károly s.k.
a PSZÁF elnöke**